

A1 Matematika vizsgázárthelyi 2006.01.06

1. [15p] a. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{1+4x} - 1}{x} = ?$ b. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\cos \frac{1}{x^2}\right)^{x^4} = ?$

2. [10p] Írjuk fel a $\tan x$ függvény $x_0 = \pi/4$ bázispontú differenciálját és ezzel adjuk meg a $\tan(\pi/4 + 0.02)$ közelítő értékét.

3. [15p] a. Soroljuk fel a lokális szélsőértékhelelyről tanult tételeket.

b. Bizonyítsuk be, hogy egy monoton növekvő függvény deriváltja nemnegatív.

c. Igaz-e, hogy bármely szigorúan monoton növekvő (differenciálható) függvény deriváltja pozitív? Indokoljunk.

4. [15p] a. Végezzünk függvényvizsgálatot az $f(x) = x^{-3} \ln x$ függvényre.

5. [15p] a. $\int x e^{2x} dx = ?$ b. $\int_1^2 \frac{\sqrt{x^2-1}}{x} dx = ?$ ($x = \frac{1}{\cos t}$).

6. [15p] Adjuk meg az $x = \cos^3 t$, $y = \sin^3 t$, $0 \leq t \leq 2\pi$ paraméterezésű görbe (asztroid) ívhosszát.

7. [15p] a. Konvergens-e az $\int_0^{\infty} \frac{1-e^{-2x}}{x} dx$ integrál?

b. $\int_{-4}^4 \frac{dx}{(x+4)^{2/3}} = ?$

Összpontszám 100 pont. Munkaidő 100 perc.

$P = (1 \cdot \text{zh} + 2 \cdot \text{zh} + 3 \cdot \text{vizsgazh}) / 5$

Vizsgajegy határok P-re: 40, 55, 70, 85 pont. Jelesért szóbelizni is kell.

1) a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{1+4x} - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{3}(1+4x)^{-2/3}}{1} = \frac{1}{3}$ b) $\lim_{x \rightarrow 0} x^4 \ln(\cos \frac{1}{x^2}) = \lim_{y \rightarrow 0} y^4 \ln(\cos \frac{1}{y^2}) = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos y)}{y^2} = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{-\tan y}{2y} = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{-1/\cos^2 y}{2} = -\frac{1}{2}$, $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos \frac{1}{x^2})^{x^4} = \frac{1}{e}$

2) $\tan x \approx \tan \frac{\pi}{4} + \tan' \frac{\pi}{4} \cdot (x - \frac{\pi}{4}) = 1 + 2(x - \frac{\pi}{4})$, $\tan(\frac{\pi}{4} + 0.02) \approx 1 + 0.04 = 1.04$

3) a) x_0 lok min (max) $\Rightarrow f'(x_0) = 0$ és $f''(x_0) \geq 0$ (≤ 0)

b) $f'(x_0) = 0$ és $f''(x_0) > 0$ (< 0) $\Rightarrow x_0$ lok min (max)

c) $0 \leq \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \Rightarrow f'(x_0)$ miatt $f'(x_0) \geq 0$ [a monotonitás miatt $f(x) - f(x_0)$ és $(x - x_0)$ előjele]

d) Nem igaz: $f(x) = x^3$ mis nem monoton, alk $f'(0) = 0$

e) $D_f = (x > 0)$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} f = -\infty \Rightarrow x = 0$ aszimptota; $\lim_{x \rightarrow \infty} f = 0 \Rightarrow y = 0$ aszimptota
 $f'(x) = -3x^{-4} \ln x + x^{-3} \cdot \frac{1}{x} = x^{-4}(1 - 3 \ln x)$

$f''(x) = -4x^{-5}(1 - 3 \ln x) - \frac{3}{x} x^{-4} = x^{-5}(12 \ln x - 7)$

$(0, e^{7/12})$ | $(e^{7/12}, \infty)$, inflexió pont $e^{7/12}$

lok max $e^{7/12}$

5) a) $\int x e^{2x} dx = \frac{x}{2} e^{2x} - \int \frac{1}{2} e^{2x} dx = (\frac{x}{2} - \frac{1}{4}) e^{2x} + C$

b) $\int_1^2 \frac{\sqrt{x^2-1}}{x} dx = \int_0^{\pi/3} \cos t \sqrt{\frac{1}{\cos^2 t} - 1} \frac{\sin t}{\cos^2 t} dt = \int_0^{\pi/3} \frac{\sin^2 t}{\cos^2 t} dt = \int_0^{\pi/3} (\frac{1}{\cos^2 t} - 1) dt = [\tan t - t]_0^{\pi/3} = \sqrt{3} - \frac{\pi}{3}$

6) $L = \int_0^{2\pi} \sqrt{x^2 + y^2} dt = \int_0^{2\pi} 3 \sqrt{\cos^4 t \sin^2 t + \cos^2 t \sin^4 t} dt = \frac{3}{2} \int_0^{2\pi} |\sin 2t| dt = \frac{3}{2} \cdot 4 \int_0^{\pi/2} \sin 2t dt = 6 [-\frac{\cos 2t}{2}]_0^{\pi/2} = 6$

7) a) Nem, mert $x > 1 - \varepsilon$ $\frac{1-e^{-2x}}{x} > \frac{1-e^{-2}}{x}$ és $\int \frac{1}{x} dx$ divergens

b) $\int_{-4}^4 \frac{dx}{(x+4)^{2/3}} = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \int_{-4+\varepsilon}^4 = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} [3(x+4)^{1/3}]_{-4+\varepsilon}^4 = 3 \cdot 8^{1/3} = 6$